

מכתבים למערכת

לכבוד העורך:
אחדש"ה באה"ר.

נהניתי לעבור על מאמרו היקר (בספר אסיא ה, עמ' 238-247) אשר נו"ג בארוכה בטוטו"ד ע"ד האיסור של עישון סיגריות, חילכם לאוריינתא, ה' עמכם גבור החיל, להמשיך ביתר שאת ויתר עז להגדיל תורה ולהאדירה אכ"ר. ולחכיבותי הנני להעיר במש"כ בהערה 69 לדון בדברי הרמב"ם ז"ל (פ"ב מרוצח ה"ב) דכתב דההורג את עצמו ה"ז בכלל חייבי מיתה בידי שמים "ואין בהם מיתת בית דין", ודבריו צריכין תלמוד בביאור כוונתו הק', ומע"כ ר"ל דאירי באופן דמקצר ימיו שנשלמה העבירה אך עדיין הוא חי שלם לכל דבר וניתן לדונו אילו הי' חייב, ומכאן למד מע"כ דעל קיצור חיים עובר מייד בלא תרצח עכתו"ד — והנה כע"ז העלה בארוכה בספר כלי חמדה (פרשת נח סי' ד' ד"ה בר"מ) עיי"ש באורך. ובמנ"ח (מצוה ל"ה) נמי עמד בביאור דברי הרמב"ם ז"ל אלו, וכתב בזה"ל, ונ"מ אם שיבר כלים בשעת מעשה עכ"ל, וראיתי בספר שיצא זה עתה "הצלה וסכנה בהלכה" בעריכת ידידי הרה"ג מוה"ר יחיאל מיכל שטרן שליט"א שביאר כוונת המנ"ח ז"ל שתיריך דלכן כ' הרמב"ם ז"ל חייב מיתה לשמים, להודיע שאם בשעת מעשה שבר כלים, פטור מדין קם לי' בדרכה מיני' — ומעתה קשיא לי' טובא להרב הנ"ל, דהא הרמב"ם ז"ל פסיקא לי' בכמה דוכתי, דבחיבי מיתות ביד"ש לא אמרי' קלבד"מ, וכמש"כ (פ"א מגניבה ה"א, פ"א מנערה בתולה הי"ב, ופ"ו מתרומות ה"ו), וא"כ אמאי פטר כאן את ההורג א"ע דשבר כלים בשעת מעשה, משום קלבד"מ, ונשאר בתמיהה רבתי ע"ש.

ולענ"ד לק"מ, דדברי המנ"ח ז"ל שרירין ונהירין, דה"ק דהרמב"ם ז"ל בא להודיע לן דההורג א"ע "אין בו מיתת בי"ד" אלא חייב מיתה לשמים, וממילא נפק"מ לדינא, דאם שבר כלים בשעת מעשה יהי' חייב, דבכה"ג באמת ל"א קלבד"מ, והרב הנ"ל לא פירש יפה דברי המנ"ח ולהכי קא קשיא לי' דבריו, אבל באמת דברי המנ"ח מובנים היטב דר"ל שיהי' חייב בכה"ג וכמשנ"ת וא"ש היטב. ויה"ר שנוכה ללמוד וללמד ולאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא מתוך שמחה והרחבה וכטו"ס אכ"ר. בברכת הצלחה וברכה בכל מעש"י, ובידידות רב.

מתתיהו דייטש

ראש כולל "מגלה עמוקות" קראקא פעה"ק.

(מקור: אסיא מא (יא, א), ניסן תשמ"ו, עמ' 89)